

№ 5/1951. framställning till Ålands landsting med för-

slag till landskapslag om läroplikt i landska-

pet Åland.

Sedan Landstinget 1924 antagit rikets lag om läroplikt och

därtill hörande verkställighetsföreskrifter att med särskilda

ändringar gälla i landskapet, och Republikens President förord-

nat, att landskapslagen skall förfalla, enär Landstinget ansetts

hava överskridit sin lagstiftningsbefogenhet, har något nytt ini-

tiativ till läropliktslag i landskapet icke tagits från land-

skapsmyndigheternas sida. Föreskrifterna i rikets lag, som till

sin natur är en s.k. blandad lag, hava på grund av förhållandenas

tvång tillämpats i sin helhet i landskapet, ehuru blott de de-

lar av lagen, som underligga rikets lagstiftningsbefogenhet,

borde anses vara inom landskapet självständigt gällande. På

förslag av landskapets folkskolinspektör har landskapsnämnden,

i anseende till de många ändringar rikets lag genomgått under

årens lopp och särskilt med hänseende till genomförandet av

det sjunde skolåret i folkskolan, beslutat uppgöra förslag till

landskapslag i ämnet. En ingående rekapitulering av stadgandena

i lagen torde vara onödig, då läroplikten och dess genomförande redan äro helt inarbetade i det allmänna medvetandet. Här må blott i korthet som motivering till förslaget anföras följande:

Den föreslagna landskapslagen är indelad i fyra kapitel, det sista innehållande till huvudsaklig del stadgandena i verkställighetsförrordningen till rikets läropliktslag. Den bygger, som naturligt är, nästan helt på rikslagstiftningen. Där avvikelser gjorts, gäller det dels stadganden, som betinga sig av landskapets särställning, dels sådana av dispositiv natur, som undeliga Landstingets lagstiftningsbehörighet. Föreskrifterna beträffande undervisningsspråket i lagen den 11 augusti 1922 innehållande särskilda stadganden rörande landskapet Ålands befolkning, samt bestämmelserna i överenskommelseförrordningen den 27 juni 1924 angående ordnandet av undervisningsväsendet i landskapet Åland beträffande riksmyndigheternas inspektionsbefogenheter äro i förslaget beaktade. Angående den sjuåriga folkskolan har i förslaget på folkskolinspektorns initiativ införts en sådan fördelning av årsklasserna, att de två lägsta i regeln hänföras till lägre skolan och de fem återstående till högre skolan.

Hänvisande till förestående får landskapsnämnden vördsammast förelägga Landstinget till antagande nedanstående

L a n d s k a p s l a g

om läroplikt i landskapet Åland.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Om läroplikt i allmänhet.

1 §.

Barn i landskapet Åland, vilka icke äro utländska medborgare, äro underkastade läroplikt enligt denna landskapslag.

Angående andesvaga barns läroplikt stadgas särskilt.

2 §.

Läroplikten avser inhämtande av det mått av kunskap och färdighet, som i folkskola meddelas.

Undervisningsspråket i av landskapet understödd folkskola skall vara svenska.

3 §.

Läroplikten inträder vid höstterminens början det kalenderår, under vilket barnet fyller sju år, och upphör vid vårterminens slut det år, under vilket barnet fyller femton år, eller ifall

det kunskapsmått och den färdighet, som i 2 § stadgats, icke uppnåtts, sexton år.

Den i föregående moment nämnda tid för läropliktens fullgörande må framskjutas ett år, där barnets målsman eller folkskolans direktionsktion prövar det för barnet nyttigt.

Utan avseende å dess ålder skall barn anses hava fullgjort sin läroplikt så snart detsamma erhållit avgångsbetyg från folkskolan eller annorledes inhämtat motsvarande mått av kunskap och färdighet.

4 §.

Befrielse från läroplikten må beviljas barn för kroppsslyte eller svag hälsa i den mån, som av läkare prövas nödigt. Kan intyg av läkare ej utan större svårighet anskaffas, ankommer befrielsen å vederbörande folkskoldirektions prövning, för så vitt befrielsen icke gäller hela skolgången under längre tid än en termin, i vilket fall barnet skall på kommunens bekostnad undersökas av läkare.

För bristande fattningsförmåga må barn, med folkskolinspektors begivande, av direktionen i erforderlig utsträckning befrias från läropliktens fullgörande. Där kommun för sådana barn

anordnat särundervisning, på sätt i 12 § stadgats, vare dessa pliktiga att däri taga del.

Av annan synnerlig orsak vare skolföreståndare berättigad att, på anhållan av barnets målsman, medgiva befrielse från läroplikten för högst en månad samt med direktionens bifall för högst en lästermin.

Angående befrielse från religionsundervisningen är särskilt stadgat.

2 kap.

Om läropliktens fullgörande.

5 §.

Läroplikten bör av barn fullgöras i folkskola, därest ej barnet erhållit motsvarande undervisning i annan skola eller i hemmet.

6 §.

I varje kommun skall för läropliktens fullgörande finnas ett tillräckligt antal folkskolor, så förlagda, att barnen i allmänhet icke hava från hemmet längre väg till folkskola i eget distrikt än fem kilometer. I enlighet härmed bör distriktsindelningen för folkskolorna i landskommunerna granskas och bör här-

vid beaktas, att av sådant till två eller flere kommuner hörande bosättningsområde, som icke lämpligen kan fördelas på övriga skoldistrikt inom vederbörande kommuner, skall bildas ett särskilt skoldistrikt.

Kommunens beslut i ärendet bör av landskapsnämnden oförändrat godkännas eller förkastas, i vilket senare fall landskapsnämnden äger, med angivande av skälen för förkastande samt med nödiga anvisningar, återförföra ärendet i och för uppgörande inom viss tid av ny ändamålsenlig distriktsindelning, och äger landskapsnämnden därefter avgöra frågan i enlighet med föreskrifterna i denna landskapslag.

Fastställd distriktsindelning kan ändras i samma ordning.

Uti kommun, där landskapsnämnden finner det i följd av geografiska skäl möta stora svårigheter att fullgöra den i första momentet stadgade skyldighet, vare inrättandet av folkskolor beroende av kommunens prövning, dock så, att det åligger kommun att ofördröjligen vidtaga åtgärd om inrättande av folkskola i distriktet, eller, därest inom kommunen finnes ett sammanhängande område, till storleken motsvarande i första momentet angivet skoldistrikt på sagda område, såframt inom distriktet eller området

finnes minst det antal skolpliktiga barn, som enligt denna landskapslag förpliktar kommun till inrättande av folkskola.

Med beaktande härav må distriktsindelningen i dessa kommuner justeras.

7 §.

Folkskolan utövar sin verksamhet antingen som fullständig folkskola, vilken indelas i lägre och högre folkskola, eller såsom folkskola med förkortad lärokurs.

Fullständig folkskola omfattar sju årsklasser, av vilka de tvenne lägsta bilda den lägre och de fem högre årsklasserna den högre folkskolan. Folkskola med förkortad lärokurs har ävenså sju årsklasser, men arbetar med en lärare, sålunda att en del av läsetiden användes till undervisning på de två lägsta och den andra delen på de fem högre årsklasserna. I vardera skoltypen meddelas fortsättningsundervisning under ett års tid.

Med landskapsnämndens tillstånd kan i fullständig folkskola tredje klassen tillfälligt överföras till lägre folkskolan.

Den högre folkskolan är alltid fast. Lärotiden i densamma är trettiosex veckor per läsår, dock må eleverna på de två eller tre högsta årsklasserna under hösten, då lantbruks- eller

andra till befolkningens stadigvarande näringsfång hörande brädskande arbeten sådant påkalla, genom direktionens beslut befrias från skolgång för högst femton dagar av skolarbetet. Likaså må i lägre folkskola med en lärare enligt direktionens beslut en klass helt eller delvis undervisas ensam under högst tre veckor i början av läsåret, varvid övriga elever åtnjuta ledighet. Direktionens beslut skall ofördröjligen delgivas inspektorn.

Den lägre folkskolan är antingen fast, i vilket fall läraren arbetar inom ett eller också turvis inom två distrikt, eller ambulatorisk, varvid läraren är i verksamhet turvis å två orter inom skoldistriktet. Lärotiden är trettiosex veckor, om läraren är i verksamhet å en undervisningsort, samt aderton veckor, om läraren arbetar å två undervisningsorter.

Folkskola med förkortad lärokurs är alltid fast. Undervisningstiden i densamma är fyratio veckor.

Den egentliga folkskolan är sexårig, därest kommunen anordnat tvåårig dagfortsättningsundervisning.

8 §.

I Mariehamn skall finnas till folkskolan anslutande fortsätt

ningsklasser, som huvudsakligen avse utbildning för det praktiska livet, och i vilka undervisning meddelas om dagen.

Med landskapsnämndens begivande kunna i särskilda fall avvikelser göras från bestämmelsen rörande undervisningens meddelande om dagen.

I varje folkskola på landet skall läsårsvis enligt av inspektorn godkänd plan meddelas fortsättningsundervisning under minst etthundra timmar, såframt sammanlagt åtminstone åtta läroplikt underkastade eller frivilliga deltagare anmäla sig. Är antalet deltagare mindre, anordne kommun, såvitt detta med tillämpning av stadgandena i 10 § 1 mom. i avseende å de fortsättningsundervisning underkastade är möjligt, för dessa undervisning vid folkskola i något annat distrikt. Finnes ej möjlighet därtill och är antalet deltagare minst fem, skall fortsättningsundervisning meddelas vid folkskola i eget distrikt etthundra timmar under läsåret.

Vid beräkandet av det för den i föregående moment nämnda fortsättningsundervisningen tillkommande arvodelt anses tjugofem fortsättningsundervisningstimmar motsvara den i 21 § landskapslagen om kostnaderna för folkskolväsendet stadgade veckotimmen.

I distrikt, där antalet barn, vilka böra i högre folkskola intagas, uppgår till minst tjugofem, skall finnas högre folkskola samt, om antalet barn, som böra i lägre folkskola intagas, uppgår till minst tolv, en därtill ansluten lägre folkskola, som arbetar trettiosex veckor av året.

Där antalet barn, som böra i högre folkskola intagas, understiger tjugofem samt fullständig folkskola icke av kommunen i distriktet inrättats, skall undervisning i folkskola med förkortad lärokurs meddelas.

Är hela antalet barn, som böra i högre och lägre folkskola intagas, mindre än tjugo, vare kommun likväl icke pliktig att för dem bekosta undervisning i deras eget distrikt, men åligger densamma att dock bidraga till deras skolgång i ett annat distrikts folkskola.

Barns målsman, vare sig han är finsk medborgare eller icke, må låta i läropliktsåldern varande barn, som ännu icke genomgått folkskolas lärokurs, avgiftsfritt besöka skola i det distrikt, där han är bosatt eller vistas för arbetsförtjänst. I stället

för denna rätt må målsmannen dock kunna erbjudas tillfälle att temporärt under ett helt läsår i sänder låta barnet besöka annan folkskola i kommunen eller skola i främmande kommun, såframt ej barnets väg till skolan kommer att överstiga fem kilometer eller kommun enligt 9 § 3 mom. är pliktig att för barnen bekosta undervisning i deras eget distrikt.

Målsman är dessutom berättigad att under iakttagande av stadgat förfarande sätta barn i annan folkskola i samma kommun, för såvitt därav icke föranledes indragning av landskapsunderstödet för avlönande av lärare inom det egna distriktet eller ock inrättande eller uppehållande av eljest onödig tjänst i det andra distriktet eller anskaffande av extra byggnad.

I folkskola inom främmande kommun må barn av målsman sättas, såframt motsvarande antal på kommunens område bosatta barn samtidigt kommer att besöka folkskola i målsmannens egen kommun eller om den främmande kommunen därtill samtycker. Barn från främmande kommun vare kommunen dock ej skyldig att intaga i sin skola, om i följd därav ny lärartjänst måste inrättas eller eljest överflödigt tjänst uppehållas eller ock extra byggnad anskaffas.

I högre folkskola må icke flere än fyratio elever åtnjuta samfällad undervisning, ej heller flere än trettiofyra i lägre folkskola.

Överstiger antalet barn, som skola samfällt undervisas, ovan nämnda tal, må kommunen vid skolan anställa flere lärare eller dela skoldistriktet.

12 §.

Sedan Mariehamns invånarantal stigit till minst tiotusen, vare staden pliktig anordna särundervisning för de i 4 § 2 mom. omnämnda barn.

3 kap.

Om övervakande av läropliktens fullgörande.

13 §.

Folkskoldirektion skall under inspektors och landskapsnämndens inseende hava vårdnad därom, att inom dess distrikt läroplikten fullgöres i enlighet med denna landskapslag.

Denna omvårdnad kan av kommun i vissa avseenden överlätas å en särskild nämnd eller annan kommunal myndighet.

14 §.

Folkskoldirektion äger föra förteckning över läroplikt underkastade barn inom distriktet, för vilket ändamål vederbörande prästerskap, församlingsföreståndare och den, som för civilregister, äro pliktiga att lämna nödiga uppgifter.

15 §.

Försummar målsman sin skyldighet att låta barn regelbundet besöka skola, eller ombesörjer han icke för detsamma motsvarande undervisning, skall direktionen anmoda målsmannen att fullgöra sagda skyldighet samt, där han icke låter sig därav rätta, anmäla honom hos allmänna åklagaren till åtal inför domstol eller hos socialnämnden för åtgärd.

Finner domstol målsman förvunnen om sådan försumlighet, döme honom till högst femtio dagsböter.

16 §.

Läropliktigt barn må icke intagas såsom elev i sådan skola, i vilken undervisning icke meddelas under lika många veckotimar och lika många läsår som på folkskolans motsvarande stadium. Landskapsnämnden äger övervaka, att jämväl andra än kommunala skolor, i vilka meddelas för läropliktens fullgörande erforderlig undervisning, förutom att de uppfylla i 1 mom. föreskriv-

889 099
001
na villkor, även i övrigt fylla sitt ändamål.

17 §.

Åtnjuter barn för fullgörande av sin läroplikt undervisning på annat sätt än i folkskola inom eget distrikt, vare barnets målsman pliktig att vid ingången av varje läsår därom anmäla hos direktionen för vederbörande folkskola samt, därest den barnet meddelade undervisningen icke står under landskapsnämndens inseende, vid utgången av varje läsår till folkskoldirektionen insända av kompetent person utfärdat intyg över arten och omfånget av barnet meddelad undervisning. I brist på intyg, som kan godkännas, åligger direktionen att i sådant avseende låta anställa förhör med barnet. Finner direktionen sådant nödigt, vare berättigad att låta verkställa förhör vid slutet av varje lästermin. Förhöret må verkställas av barnets lärare i närvaro av en av direktionen utsedd kompetent person. Med kompetent person avses i denna paragraf kompetent lärare vid högre folkskola eller, om barnet befinner sig på lägre folkskolans stadium, även kompetent lärare vid lägre folkskola.

Befinnes det att hemundervisningen, oaktat påminnelse, icke motsvarar sitt ändamål, må direktionen ålägga målsmannen att

inom förelagd tid låta intaga barnet i skola.

Målsman, som icke åtnöjes med direktionens beslut, äger rätt att hänskjuta ärendet till vederbörande inspektors avgörande.

18 §.

Varje landskommun bör efter överläggning med inspektor uppgöra och till landskapsnämnden i avseende å fastställelse insända i överensstämmelse med denna landskapslag uppgjord plan angående ordningen och tiden för grundandet av folkskolor och angående antalet lärare samt beträffande läropliktens verkställande.

Kommunens beslut i ärendet bör av landskapsnämnden oförändrat godkännas eller förkastas, i vilket senare fall landskapsnämnden äger, med angivande av skälen för förkastandet samt med nödiga anvisningar, återförvisa ärendet i och för uppgörande inom viss tid av ny ändamålsenlig plan och avgöra landskapsnämnden därefter ärendet i noggrann överensstämmelse med landskapslagens föreskrifter.

19 §.

Anses avvikelse från bestämmelserna angående distriktsindelningen vara i följd av lokala eller andra förhållanden i enskilda fall nödvändig, ansöke kommunen därom hos landskapsnämnden.

Uppgår antalet gosselever vid högre folkskola till minst ett-hundra, skall i skolan finnas en särskild lärartjänst för gossarnas slöjdundervisning. Särskild lärare bör även finnas för flickornas handarbetsundervisning, om flickelevernas antal uppgår till minst etthundra.

I kommun, där minst femtio flickelever komma i åtnjutande av fortsättningsundervisning på dagen eller där minst tio skolor meddela sådan undervisning på aftonen, skall finnas särskild lärartjänst i huslig ekonomi.

Mindre kommuner böra gemensamt anställa lärare i huslig ekonomi, så att behovet av sådan lärare blir på motsvarande sätt tillgodosett.

Bägge lärarna vid fullständig folkskola med två lärare böra vara lärare vid högre folkskola.

Vad härförinnan stadgats angående högre folkskola, skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse jämväl med avseende å lägre folkskola och folkskola med förkortad lärokurs.

Med barns målsman avses i denna landskapslag den, som huvud-

sakligen drager försorg om barnets vård och uppfostran.

Verkställighetsföreskrifter.

Direktion för folkskola på landet äger årligen före den 1 augusti uppgöra förteckning över alla de barn, som äro bosatta inom skoldistriktet eller jämte sina på arbetsförtjänst varande föräldrar uppehålla sig därstädes och vilka under det löpande kalenderåret fyllt eller fylla minst sju och högst sexton år.

För denna förteckning bör direktionen i god tid införskaffa nödiga uppgifter från vederbörande prästerskap, föreståndare för dissenterförsamlingar och myndighet, som för civilregister, samt, för så vitt beträffar de barn, som endast tillfälligt vistas inom distriktet, av polismyndigheterna.

Denna förteckning skall under årets lopp i mån av behov kompletteras.

Direktion för folkskola på landet åligger medelst anslag på lämplig plats i distriktet eller på annat lämpligt sätt uppmana alla inom distriktet bosatta eller där på arbetsförtjänst sig

uppehållande målsmän för läropliktiga barn att meddela, huru de ämna draga försorg om fullgörandet av sina myndlingars läroplikt, varefter alla läropliktiga barn, om vilkas undervisning icke på annat sätt drages försorg och vilka icke erhålla befrielse från läropliktens fullgörande eller anstånd därmed, kallas att infinna sig i skolan.

24 §.

Alla i ovannämnda förteckning upptagna dövstumma och blinda barn vare direktion pliktig att ofördröjligen anmäla hos landshapsnämnden, vilken, därest icke samtidigt meddelats, att barnet på annat sätt kommer att erhålla tillfredsställande undervisning, äger hos rikets skolstyrelse anhålla om uppgift på, i vilken inrättning envar av dem skall intagas, samt därom underrätta direktionen.

Dövstumt eller blint barn, som icke på annat sätt erhåller undervisning, skall på landskapets bekostnad på utsatt dag sändas till i 1 mom. nämnd anstalt.

25 §.

Läsåret vid fullständig folkskola vidtager på landet senast den 1 september.

Eleverna böra om våren deltaga uti iståndsättandet av skolans trädgård även om vårterminen därförinnan avslutats.

26 §.

Av folkskolas med förkortad lärokurs arbetstid, som fortgår fyrtio veckor och vidtager under förra delen av augusti samt slutar i mitten av juni, skola sjuttio arbetsdagar användas till undervisning i de två lägre årsklasserna och den återstående arbetstiden till undervisning i de fem högre årsklasserna. Undervisning i de sistnämnda årsklasserna kan vid behov även förläggas till eftermiddagen om hösten och våren, varvid närmast undervisning i trädgårdsskötsel kommer i fråga.

27 §.

Läsåret vid folkskola på landet delas i två terminer av julferier, vilka skall vara minst aderton dagar. I Mariehamn fastställles julferiernas längd genom reglemente.

Påskferierna skola fortgå från torsdagen före påsk åtminstone till följande måndag, sagda dagar medräknade.

Vid högre folkskola och vid lägre folkskola med trettiosex veckors arbetstid på samma ställe, bör därutöver givas sportlov, som omfattar minst fyra söckendagar och begynner tidigast den

25 februari och senast den 5 mars eller i särskilda fall med inspektors begivande även senare, eller bör friluftsdagar anordnas. Vid reducerad folkskola kan sportlov eller friluftsdagar, omfattande högst fyra dagar, anordnas.

Ferierna skola avräknas från skolans arbetstid. Likväl må av sportlovet hälften, dock ej över tre dagar, inräknas i arbetstiden, där skolans lärare i enlighet med av landskapsnämnden meddelade anvisningar under motsvarande tid leda elevernas sportövningar. Friluftsdagarna inräknas i den ordinarie arbetstiden. Närmare anvisningar om friluftsdagarnas anordnande gives av landskapsnämnden.

Inom i denna paragraf stadgade gränser fattas beslut angående ferierna på landet av direktionen, å vars beslut skall utverkas inspektorns stadfästelse, och i Mariehamn på framställning av inspektorn jämväl av direktionen.

28 §.

Veckotimantalet i folkskolans första klass är 20-24, i andra klassen 24, i tredje klassen 28-30 samt i fjärde, femte, sjätte och sjunde klasserna 30-32.

Veckotimantalet vid fortsättningsundervisningen om dagen är

30-36.

29 §.

Lärare vid högre folkskola och folkskola med förkortad lärokurs är skyldig att undervisa högst 32 timmar i veckan, fortsättningsundervisningstimmarna däri inberäknade.

Lärare vid lägre folkskola bör vid sidan av sin egen tjänst i mån av behov undervisa högst fyra timmar i veckan vid högre folkskola eller fortsättningsklasser, för så vitt han prövas vara kompetent att meddela sådan undervisning.

30 §.

Då elev i folkskola till följd av sjukdom eller annat giltigt förfall underlåtit att infinna sig i skolan, är barnets målsman skyldig att snarast möjligt, helst samma dag, underrätta läraren om orsaken till elevens uteblivande.

Ingår icke sådan anmälan inom tre dagar och infinner sig barnet, oaktat målsmannen blivit därom uppmärksamrad av läraren, icke i skolan eller förefinnes eljest anledning därtill, må någon medlem av direktionen eller annan av direktionen utsedd lämplig person, då han blivit om förhållandet underrättad, förskaffa sig upplysning om orsaken till uteblivandet och, därest giltigt skäl

101
101
icke föreligger, förehålla målsmannen, därest han anträffas,
hans plikt med hänsyn till barnets skolgång.

Fortsättes eller upprepas sådant uteblivande utan orsak,
anmäner direktionen den skyldiga antingen muntligen, efter det
han tillkallats, eller genom bevisligen till hans hem sänd skri-
velse att fullgöra sina förpliktelser.

Om såväl muntlig som skriftlig anmaning skall anteckning göras
i direktionens protokoll.

Vid fortsatt försumlighet äger direktionen anmäla den skyl-
diga hos allmänna åklagaren eller hos socialnämnden för vederbör-
lig åtgärd.

Lärare vare pliktig att föra noggrann dag/bok över elevernas
frånvaro.

31 §.

Försummar barn mot sin målsmans vilja skolgången eller stör
genom sitt uppförande skolans verksamhet och låter sig icke genöf-
skolans disciplinsmedel rätta, åligger det direktionen att anmäla
barnet till kommunens socialnämnd, vilken det åligger att vid-
taga av saken påkallade åtgärder.

32 §.

102
102
Uti den plan, som landskommun jämlikt 18 § i denna landskaps-
lag bör uppgöra angående ordningen och tiden för grundandet av
folkskolor, ökandet av antalet lärare samt läropliktens genom-
förande skola följande omständigheter beaktas:

1) bestämmandet av tidpunkten, då varje distrikt skall för-
ses med nödiga skolor, med angivande, skilt för varje distrikt, huru-
vida där till en början bör inrättas lägre folkskola eller folk-
skola med förkortad lärokurs eller fullständig folkskola, och i
sistnämnda fall, med huru många lärare vid den högre och huru
många vid den lägre folkskolan, eller om tilläventyrs jämte
högre folkskola bör inrättas endast lägre folkskola med 18 veckors
kurs, antingen såsom fast eller ambulatorisk å två orter inom
distriktet;

2) meddelande om folkskolornas inrymmande antingen i egna
eller hyreslokaler;

3) utredning om huru man från kommunens sida ämnar draga för-
sorg om barnens undervisning i de distrikt, i vilka med hänsyn
till det ringa antalet barn i läropliktsåldern lagen icke fordrar
inrättande av egen skola.

Av planen bör jämväl framgå, i vad mån kommunen, begagnande

sig av den i 13 § 2 mom. av denna landskapslag medgivna rätt,

tilläventyrs överlämnar omvårdnaden om läropliktens fullgörande i vissa avseenden åt en särskild nämnd eller annan kommunal myndighet än folkskoldirektion, så ock i vilken utsträckning barn i skolåldern måhända sättas i andra än det egna distriktets folkskolor.

Denna plan bör uppgöras på grundvalen av i 6 § nämnda förslaget till granskning av distriktsindelningen, och bör kommunen insända sagda plan till landskapsnämnden för fastställelse samtidigt med detta förslag.

Frågan angående granskning av distriktsindelningen och uppgörande av plan för läropliktens genomförande skall, sedan ett av kommunalfullmäktige nedsatt utskott i samråd med inspektor berett ärendet, avgöras av kommunalfullmäktige.

33 §.

I reglementet för folkskolväsendet i Mariehamn bör ingå stadganden om:

1) på vilket sätt förtecknandet av de läropliktiga barnen och övervakningen av läropliktens fullgörande av staden skola anordnas;

2) huru fortsättningsundervisningen är anordnad; och

3) när skolåret börjar och slutar.

Detta reglemente bör vidare innehålla bestämmelser rörande ordnandet av de frågor, om vilka beträffande landskommun stadgas i 24 §.

34 §.

Då läropliktiga barn undervisas i andra än lärdomsskolor, yrkesskolor eller kommunala folkskolor, bör landskapsnämnden övervaka att i dessa skolor meddelas undervisning i samma ämnen som på folkskolans motsvarande stadier och att undervisningen till sitt omfång motsvarar undervisningen i folkskolan på dessa stadier. Likaså bör landskapsnämnden tillse, att dessa skolor i sanitärt hänseende liksom även beträffande lärarnas kompetens och avlöning tillfredsställa skäligen anspråk.

35 §.

Såsom från övervakning fritagen hemundervisning, varom i regleringsformen är stadgat, anses all undervisning, som meddelas i familjs boningsrum.

36 §.

Angående övervakningen av att de i riket gällande grunderna för undervisningsväsendet iakttagas i landskapet är särskilt

stadgat.

37 §.

Denna landskapslag träder omedelbart i kraft. Därest ombildande av egentlig folkskola till sjukklassig sådan kräver utvidgning av skollokaliteterna, är kommun likväl berättigad att uppskjuta ändringens verkställande högst till den 1 augusti 1958. Landskapsnämnden är berättigad att på ansökan bevilja kommun anstånd med verkställigheten av vid i 9, 11, och 20 §§ av denna landskapslag föreskrives, högst till den 1 augusti 1955. Stadgandet i 20 § 4 mom. skall tillämpas då tjänst blir ledig i skola med två lärare, eller då i tjänst varande lärare uppnår kompetens för lärartjänster vid högre folkskola.

Mariehamn den 8 februari 1951.

På landskapsnämndens vägnar:

Lantråd

Viktor Strandfält

Viktor Strandfält.

Landskapssekreterare

Ch. Stormbom

Ch. Stormbom.